Education and Ethics in Nursing
Educ Ethics Nurs 2026;15(2):6-9
https://ethic.jums.ac.ir

Letter to the Editor

From an Ethical Situation to Professional Decision-Making: Reflections on an Educational Experience in an Ethics Station of the Objective Structured Clinical Examination (OSCE) in Nursing

Sana Noroozi[1], Akram Sanagoo[2], Leila Jouybari[2]*

Received: 2026.09.05 Revised: 2026.10.12 Accepted: 2026.11.16

1. Nursing Student, Student Research Committee, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran
2. Ph.D., Faculty of Nursing and Midwifery, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran

DOI: 10.22034/ethic.2026.2105071.1249

Abstract:

Introduction: Ethics education in nursing extends beyond knowledge of ethical principles to the ability to apply them and prioritize actions in complex clinical situations. The Objective Structured Clinical Examination (OSCE) provides an opportunity to assess students' performance in ethical and professional situations. This educational experience aimed to reflect on nursing students' challenges in prioritizing ethical and professional actions in a multidimensional clinical situation. At the ethics station, students encountered a scenario in which a nurse had self-administered a patient's controlled medication and asked the student not to report the incident, while the patient was experiencing severe pain and requesting the prescribed medication. Students' performance was assessed using a checklist of 10 desirable behaviors related to problem recognition, professional communication, patient safety, reporting, and documentation. Although all students achieved an acceptable score and most recognized the need to report the misconduct, document the incident, and maintain confidentiality, they experienced challenges in prioritizing actions when the patient's acute care needs coincided with a colleague's professional misconduct. This experience showed that ethical knowledge and recognition of the appropriate action do not necessarily translate into the ability to prioritize and appropriately implement actions in complex clinical situations. Therefore, education and assessment of professional ethics should include not only knowledge of ethical principles but also the ability to apply them, prioritize actions, and manage competing professional responsibilities.

Keywords: Professional Ethics, Professional Decision-Making, Objective Structured Clinical Examination (OSCE), Nursing Students

* Corresponding author Email: jouybari@goums.ac.ir

©2026 The Author(s); Published by Jahrom University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) license (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.en), which permits non-commercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

آموزش و اخلاق در پرستاری
دوره پانزدهم، شماره دو ، پاییز ۱۴۰۵، صفحات: ۹-۶
https://ethic.jums.ac.ir

نامه به سردبیر

از موقعیّت اخلاقی تا تصمیم‌گیری حرفه‌ای: بازاندیشی بر یک تجربهٔ آموزشی در ایستگاه اخلاق آزمون صلاحیّت بالینی پرستاری

سنا نوروزی[۱]، اکرم ثناگو[۲]، لیلا جویباری[۲*]

۱- دانشجوی کارشناسی پرستاری، کمیتهٔ تحقیقات و فناوری دانشجوی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان ، گرگان، ایران
۲- دکتری آموزش پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

DOI: 10.22034/ethic.2026.2105071.1249

چکیده:

مقدمه: آموزش اخلاق در پرستاری، فقط به شناخت اصول و ارزش‌های اخلاقی محدود نمی‌شود؛ بلکه توانایی به‌کارگیری این اصول و اولویّت‌بندی اقدامات در موقعیّت‌های پیچیدهٔ بالینی نیز از اهمیّت اساسی برخوردار است. آزمون ساختاریافتهٔ عینی بالینی (OSCE) می‌تواند بستری برای ارزیابی و آشکارسازی عملکرد دانشجویان در رویارویی با موقعیّت‌های اخلاقی و حرفه‌ای فراهم آورد. هدف از این تجربهٔ آموزشی، بازاندیشی دربارهٔ چالش‌های دانشجویان در اولویّت‌بندی اقدامات اخلاقی و حرفه‌ای در یک موقعیّت بالینی چندبعدی بود. در ایستگاه اخلاق، دانشجویان با سناریویی مواجه شدند که در آن، یکی از پرستاران داروی مخدّر بیمار را به خود تزریق کرده و از دانشجو درخواست می‌کرد موضوع را گزارش نکند؛ همزمان، بیمار تحت مراقبت وی به‌دلیل درد شدید، داروی تجویزشدهٔ خود را درخواست می‌کرد. عملکرد دانشجویان با استفاده از چک‌لیستی مشتمل بر ۱۰ رفتار مطلوب در زمینهٔ تشخیص مسأله، برقراری ارتباط حرفه‌ای، تأمین ایمنی بیمار، گزارش‌دهی و مستندسازی ارزیابی شد؛ اگرچه همهٔ دانشجویان نمره‌ای قابل قبول کسب کردند و بیشتر آنان ضرورت گزارش تخلّف، مستندسازی و رعایت محرمانگی را تشخیص دادند، در اولویّت‌بندی اقدامات لازم برای رسیدگی همزمان به وضعیّت حادّ بیمار و تخلّف همکار با چالش مواجه بودند. این تجربه نشان داد که برخورداری از دانش اخلاقی و تشخیص اقدام صحیح، به‌خودی‌خود به توانایی اولویّت‌بندی و اجرای مناسب اقدامات در موقعیّت‌های پیچیدهٔ بالینی منجر نمی‌شود؛ ازاین‌رو، آموزش و ارزشیابی اخلاق حرفه‌ای در پرستاری باید افزون بر شناخت اصول اخلاقی، توانایی به‌کارگیری این اصول، اولویّت‌بندی اقدامات و مدیریّت همزمان مسئولیّت‌های حرفه‌ای را نیز دربرگیرد.

واژگان کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، تصمیم‌گیری حرفه‌ای، آزمون صلاحیّت بالینی، دانشجویان پرستاری

* نویسنده مسئول، نشانی: ابتدای جاده شصتکلا، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، دانشکده پرستاری و مامایی دکتری آموزش پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران.
تلفن تماس: ۰۹۱۱۳۵۴۸۴۵۴ پست الکترونیک: jouybari@goums.ac.ir
تاریخ دریافت: ۱۴۰۵/۰۶/۱۴ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۷/۲۰ تاریخ پذیرش:۱۴۰۵/۰۸/۲۵

سردبیر محترم مجلّهٔ آموزش و اخلاق در پرستاری

دانشجویان پرستاری، به‌عنوان نیروهای آینده در محیط‌های بالینی، با مسائل اخلاقی چالش‌برانگیزی روبه‌رو می‌شوند که شناسایی و مدیریّت آن‌ها و ارائهٔ مراقبت جامع مبتنی بر اصول اخلاقی، مستلزم برخورداری از شایستگی اخلاقی است(۱)؛ اگرچه اخلاق و ارزش‌های پرستاری در بسیاری از برنامه‌های آموزشی مورد توجّه قرار می‌گیرند، گنجاندن این مباحث و کسب آگاهی از اصول اخلاقی، به‌تنهایی تضمین‌کنندهٔ پرورش توانایی‌های موردنیاز برای تصمیم‌گیری اخلاقی مناسب در شرایط پیچیده و چندبعدی نیست؛ ازاین‌رو، توجّه هم‌زمان به دو بعد آگاهی اخلاقی و تصمیم‌گیری اخلاقی در آموزش پرستاری اهمیّت دارد(۲).

آزمون ساختاریافتهٔ عینی بالینی (OSCE) می‌تواند فرصتی برای مشاهده و ارزیابی عملکرد دانشجویان در موقعیّت‌های بالینی و فرایند تصمیم‌گیری فراهم کند(۳). هدف از ارائهٔ این تجربه، تولید شواهد تعمیم‌پذیر نیست؛ بلکه به‌اشتراک‌گذاشتن بازاندیشی آموزشی دربارهٔ شکاف میان دانش اخلاقی و تصمیم‌گیری حرفه‌ای در یک موقعیّت پیچیده است.

در یکی از ایستگاه‌های اخلاق و رفتار حرفه‌ای آزمون صلاحیّت بالینی دانشجویان پرستاری، سناریویی طراحی شد که در آن، دانشجو مشاهده می‌کرد یکی از پرستاران داروی مخدّر متعلق به بیمار را به خود تزریق کرده و از وی می‌خواست موضوع را گزارش نکند. هم‌زمان، بیمار تحت مراقبت همان پرستار، به‌دلیل درد شدید، داروی مخدّر تجویزشدهٔ خود را درخواست می‌کرد. از دانشجو انتظار می‌رفت ضمن تعامل حرفه‌ای با همکار، ایمنی بیمار را حفظ کند، برای کنترل درد بیمار اقدام مناسب انجام دهد و سپس تخلّف مشاهده‌شده را از مسیر حرفه‌ای گزارش و مستندسازی کند.

در مجموع، ۲۲ دانشجوی دختر پرستاری در این ایستگاه شرکت کردند. عملکرد آنان در این ایستگاه شبیه‌سازی‌شده، با استفاده از چک‌لیستی مشتمل بر ۱۰ رفتار مطلوب در زمینهٔ تشخیص مسأله، برقراری ارتباط حرفه‌ای، حفظ ایمنی بیمار، گزارش‌دهی و مستندسازی ارزیابی شد. تمامی دانشجویان نمرهٔ قابل قبول (۷ تا ۸ از ۱۰) کسب کردند. تأمّل در عملکرد دانشجویان نشان داد که بیشتر آنان ضرورت گزارش تخلّف حرفه‌ای، مستندسازی و رعایت محرمانگی را به‌خوبی تشخیص دادند و در برقراری ارتباط محترمانه با همکار نیز عملکرد مطلوبی داشتند؛ با وجود این، در رویارویی با دو مطالبهٔ هم‌زمان، یعنی وضعیّت حادّ بیمار و تخلّف همکار، تفاوت قابل‌توجّهی میان «تشخیص اقدام درست» و «اولویّت‌بندی اقدامات درست» مشاهده شد.

بسیاری از دانشجویان پس از مواجهه با تخلّف، بلافاصله بر گزارش‌دهی و گفت‌وگو با همکار تمرکز داشتند؛ درحالی‌که بیمار در همان زمان از درد شدید رنج می‌برد. ارزیابی دوبارهٔ وضعیّت بیمار، بررسی شدت درد، درخواست کمک از سایر اعضای تیم و جست‌وجوی راهکارهای جایگزین برای کنترل درد، کم‌تر مورد توجّه قرار می‌گرفت؛ همچنین پس از گزارش تخلّف، توجّه محدودی به وضعیّت حرفه‌ای همکار و نیاز احتمالی او به دریافت حمایت یا ارجاع برای کمک تخصصی نشان داده می‌شد. در مقابل، دانشجویانی که عملکرد مناسب‌تری داشتند، ابتدا ایمنی و وضعیّت حادّ بیمار را در اولویّت قرار می‌دادند و معتقد بودند که باید در فرصت مناسب، ضمن حفظ احترام و کرامت همکار، موضوع را از مسیر حرفه‌ای پیگیری کنند.

این تجربهٔ آموزشی نکته‌ای مهم را برای ما آشکار کرد: دانستن اینکه «چه کاری باید انجام شود»، با توانایی تشخیص اینکه «کدام اقدام باید در اولویّت قرار گیرد» یکسان نیست. این تمایز در تصمیم‌گیری بالینی مبتنی بر اولویّت‌بندی اهمیّت ویژه‌ای دارد؛ زیرا اولویّت‌بندی زمانی مطرح می‌شود که پرستاران با موقعیّت‌های پیچیده‌ای روبه‌رو می‌شوند که مستلزم قضاوت‌های اخلاقی چالش‌برانگیز دربارهٔ مراقبت هستند(۴). دانشجویان، اصول اخلاقی گزارش تخلّف را می‌دانستند؛ اما قرار گرفتن در موقعیّتی که چند مسئولیّت اخلاقی و بالینی به‌طور هم‌زمان مطرح می‌شد، آنان را با چالش مواجه می‌کرد. به بیان دیگر، ممکن است دانشجو در یک چک‌لیست اخلاقی نمرهٔ قابل قبولی کسب کند؛ اما در شرایطی که نیازمند اولویّت‌بندی سریع و تصمیم‌گیری هم‌زمان است، عملکرد مطلوبی نداشته باشد. این تجربه، اهمیّت توجّه به شکاف میان دانش اخلاقی و کاربرد آن در عملکرد عملی را در آموزش پرستاری برجسته می‌کند(۵).

از دیدگاه آموزشی، این تجربه نشان می‌دهد که آموزش اخلاق پرستاری نباید فقط بر شناخت اصول و قواعد اخلاقی متمرکز باشد؛ بلکه باید فرصت‌هایی برای به‌کارگیری این اصول در موقعیّت‌های بالینی و اخلاقی پیچیده فراهم کند(۶). دانشجویان، باید در موقعیّت‌هایی قرار گیرند که در آن‌ها چند مسئولیّت حرفه‌ای به‌طور هم‌زمان مطرح باشد و ناگزیر شوند میان اقدامات مختلف اولویّت‌بندی کنند. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود در طراحی ایستگاه‌های اخلاق در آزمون ساختاریافتهٔ عینی بالینی، از سناریوهایی استفاده شود که به پیچیدگی‌های واقعی محیط بالین نزدیک‌تر باشند(۳، ۶). در این سناریوها، علاوه بر تشخیص تخلّف، مؤلفه‌هایی مانند ایمنی بیمار، مدیریّت وضعیّت حاد، تصمیم‌گیری بالینی، ارتباط حرفه‌ای، گزارش‌دهی، مستندسازی و حمایت از همکار نیز مورد ارزیابی قرار گیرند(۳)؛ همچنین ارائه بازخورد و برگزاری گفت‌وگوی تأملی پس از آزمون، می‌تواند به دانشجویان

کمک کند تا علاوه بر بررسی درستی پاسخ‌های خود، منطق و ترتیب اقداماتشان را نیز بازبینی کنند(۳، ۶).

این تجربه، با محدودیّت‌هایی ازجمله حجم نمونهٔ کوچک، مشارکت دانشجویان از یک جنس و ماهیّت شبیه‌سازی‌شدهٔ آزمون همراه بود؛ ازاین‌رو، نتایج آن را نمی‌توان به تمام دانشجویان پرستاری تعمیم داد؛ با وجود این محدودیّت‌ها، بازاندیشی حاضر نشان می‌دهد که طراحی سناریوهای اخلاقی پیچیده در آزمون‌های صلاحیّت بالینی، می‌تواند فرصتی برای مشاهدهٔ چگونگی تبدیل دانش اخلاقی دانشجویان پرستاری (کارورزان) به اولویّت‌بندی و اقدام حرفه‌ای در موقعیّت‌های بالینی شبیه‌سازی‌شده فراهم آورد.

ملاحظات اخلاقی

مقالهٔ حاضر به گزارش یک تجربهٔ آموزشی در یکی از ایستگاه‌های اخلاق آزمون صلاحیّت بالینی می‌پردازد و هدف آن تولید شواهد قابل تعمیم نیست. در تدوین این بازاندیشی، محرمانگی هویّت فردی دانشجویان رعایت شده است.

تضاد منافع

هیچ‌یک از نویسندگان مقاله، تعارض منافعی در ارتباط با انتشار پژوهش حاضر ندارند.

مشارکت نویسندگان

۱. سنا نوروزی: نگارش پیش‌نویس اولیّه، بازبینی و ویرایش نهایی؛
۲. دکتر اکرم ثناگو: ایده‌پردازی، گردآوری داده‌ها، مشارکت در نگارش و بازبینی محتوا؛
۳. دکتر لیلا جویباری: بازبینی انتقادی محتوا، ویرایش نهایی و بر عهده داشتن مسئولیّت مکاتبات (نویسندهٔ مسئول).

حمایت مالی

پژوهش حاضر، از حمایت مالی هیچ سازمان یا نهادی برخوردار نیست.

تشکّر و قدردانی

محقّقان، از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی گلستان، به‌دلیل حمایت معنوی از پژوهش حاضر قدردانی می‌کنند.

References

1. Andersson H, Svensson A, Frank C, Rantala A, Holmberg M, Bremer A. Ethics education to support ethical competence learning in healthcare: an integrative systematic review. BMC Med Ethics. 2022;23(1):29. doi:10.1186/s12910-022-00766-z.
2. Alnajjar Ph DH, Abou Hashish Ph DE. Academic Ethical Awareness and Moral Sensitivity of Undergraduate Nursing Students: Assessment and Influencing Factors. SAGE Open Nurs. 2021;7:23779608211026715. doi:10.1177/23779608211026715.
3. Garrido-Bueno M, Romero-Castillo R, Pabón-Carrasco M. Application of the objective structured clinical examination in undergraduate nursing students: A systematic review with meta-synthesis. Teaching and Learning in Nursing. 2026;21(1):e340–e58. doi:https://doi.org/10.1016/j.teln.2025.08.024.
4. Hackman P, Häggman-Laitila A, Hult M. Prioritization decision-making of care in nursing homes: A qualitative study. Nurs Ethics. 2025;32(1):42–55. doi:10.1177/09697330241230513.
5. Aghajari P, Ghavi A, Valizadeh L, Zamanzadeh V, Orujlu S. Professional ethics in nursing education in Iran: an integrative review. Education and Ethics In Nursing ISSN: 2322-5300. 2025;14(3-4):137–70. doi:10.22034/ethic.2025.2072191.1198.
6. Rasesemola RM, Molabe MPT. Enhancing student nurses' ethical skills via simulation-based learning: barriers and opportunities. BMC Nurs. 2025;24(1):147. doi:10.1186/s12912-025-02742-5.